

Plán činnosti SDRUK do jara 2016 (1. návrh, předkládá T. Řehák)

K projednání: Valná hromada SDRUK konaná dne 24. 3. 2015 v Brně

Konference Knihovny současnosti 2015

V roce 2015 proběhne konference Knihovny současnosti opět v Olomouci. Plánovaný přesun do Plzně ztroskotal na tom, že se nepodařilo najít cenově dostupné zařízení. Poděkování patří jak panu řediteli Bechnému, tak paní ředitelce Holáskové i jejich kolegům. Plzni za vynaložené úsilí při hledání nového místa; Olomouci za záchrannou operaci. Tato situace však naznačuje, že je třeba hledat cesty k navýšení rozpočtu konference, protože v opačném případě se jednoho dne může stát, že prostě nedokážeme konferenci udělat nikde. Nárůst rozpočtu konference se pravděpodobně neobejde bez nárůstu vložného, je třeba vyhnout se prudkému cenovému skoku a rozpočet navyšovat průběžně.

První draft programu konference je k dispozici, bude ale ještě předmětem dalších debat a pravděpodobně i úprav, změn a doplnění.

V této chvíli počítáme s tím, že hlavním tématem konference by byla „**OTEVŘENÁ KNIHOVNA**“. Z něj vychází několik tezí a myšlenek, které se budou prolínat celým programem. Základní myšlenkou je fakt, že **pouze knihovna dobře připravená může reagovat na společenskou poptávku po svých službách a dokonce ji aktivně formovat a služby proaktivně nabízet**. Proto jsou důležité soudobé poznatky společenských věd a jejich relevance pro knihovny, proto roste význam knihovny jako instituce plné kvalifikovaných lidí, kteří jsou schopni měnit metody své práce a nabízet služby knihoven jako vzdělávacích institucí, proto se budeme zabývat koncepčními otázkami uchování a zpřístupnění informačních obsahů v kontextu a napříč celým státem.

Chceme provést i určité změny v organizaci: nejvýznamnější změnou bude jistě větší počet aktivit – dílen a workshopů, které nabídnou účastníkům konference možnost aktivnější účasti na konferenci. Počítáme i s tím, že výsledky dílen a workshopů zazní ve stručnosti v závěrečný den konference tak, aby se se závěry mohli seznámit i ostatní účastníci. Dále: po mnoha letech nebudeme vydávat tištěný sborník příspěvků, dostupný v den zahájení konference, ale přistupujeme k vydání sborníku jako e-knihy na podzim letošního roku. Máme za to, že tato změna významně a pozitivně ovlivní rozšíření příspěvků konference pro všechny zájemce.

Drobnější změnou bude zavedení „místenkového systému“ pro účast v sekcích. Zůstane zachovaný princip přihlašování se do sekcí podle zájmu posluchačů. Z přihlášek vytvoříme seznam a podle něj budou posluchači vpouštěni do místností a sálů, kde se sekce budou konat. Pokud budou v sále ještě volná místa, budou těsně před zahájením sekce vpuštěni do sálu i nezapsaní zájemci.

Do organizace konference bychom také rádi zapojili studenty, kterým nabídneme zvýhodněné podmínky účasti.

Vlastní dramaturgie programu pak zůstává podobná jako v minulých letech, tedy úterý odpoledne zahajovací plenární zasedání s keynote speakery, letos žádáme o vystoupení dva ředitele z Dánska – zůstáváme tak tedy již tradičně na severu Evropy. V úterý také proběhne předání medailí J. V. Tobolky a společenský večer.

Středa bude věnována jednání v sekcích a workshopům; pracovně v tuto chvíli počítáme s následujícími programovými bloky:

Lidé – Cílem sekce je odpovědět na otázku jak na to, aby knihovníci stačili měnícímu se světu, tedy co, jak, kdo a kdy (koho) učit

Infobox – Cílem sekce je sdílet informace a ověřit, zda vize a vývoj „užitných“ technologií a jejich nasazení v knihovnách sleduje hlavní cíl: spokojeného koncového uživatele

Kreativní knihovny – Cíl sekce je ukázat, jak mohou knihovny využívat kreativitu svou, i svých uživatelů a pokusit se vymezit místo knihovny v kreativním průmyslu. Nastínit rozdíl mezi tvořeníčkem a cílenou podporou kreativity.

Služby v akci – Cílem sekce je na základě příkladů dobré praxe kreativně formulovat možné produkty služeb pro konkrétní cílové skupiny uživatel/neuživatelů knihoven

Knihovna viděná zvnějšku – Cílem sekce je sdílet informace a návody na efektivní postupy zviditelnění knihovny jako specifické služby veřejnosti

Čtvrteční dopoledne proběhne tradičně v plénu – mělo by přinést prezentaci výstupů z jednání sekcí a workshopů a dále se věnovat klíčovému tématu koncepce rozvoje knihoven – jak té stávající, tak té nově připravované.

Činnost odborných sekcí SDRUK

Největší objem činnosti SDRUK pobíhá v odborných sekcích. Jejich program nelze uvést v úplném výčtu, protože často pružně reaguje na vývoj situace a na proměny prostředí kolem nás. Bez nároku na úplnost uvádíme:

Sekce pro historické fondy (RNDr. Jitka Holásková) má na programu pouze 24. ročník konference Bibliotheca Antiqua, který se bude konat 4.-5. listopadu 2015.

Sekce pro akvizici (Ing. Aleš Brožek) letos uspořádá 25. celostátní akviziční seminář 8. 10. 2015; akce pokračuje 9.10.2015 - návštěva jubilejního 25. podzimního knižního veletrhu pro zájemce. Místo konání: Havlíčkův Brod (Vysočina). Maximální počet účastníků 90. Příspěvek možno přihlásit do 31. 8. 2015. Dále někdy v listopadu proběhne v NK CR tradiční porada knihoven k nabídkové povinnosti.

Sekce pro bibliografii (Mgr. Eva Svobodová) letos pořádá již své 27. Jednání, které proběhne ve dnech 13. - 14. 4. Projednávat se bude kooperativní projekt ANL, koncepce článkové bibliografie v ČR včetně její excerptní základny, systém bibliografie v jednotlivých krajích a témata bibliografického kolokvia. Ve dnech 11. - 13. 10. se pak bude JVK v Českých Budějovicích konat Kolokvium českých, moravských a slovenských bibliografů. Od dubna do prosince budou členské knihovny zapojené do kooperativního projektu ANL zpracovávat záznamy článků z vybraných celostátních periodik. Pracovní skupina pro článkovou bibliografii má za úkol do vyhlášení projektů na rok 2016 zpracovat koncepci ANL a do konce dubna 2015 teze této koncepce k předložení ÚKR.

Sekce pro služby (Mgr. Ivo Kareš) jedná 30. 4. 2015 od 10.00 v Národní knihovně České republiky. Projednávaná témata: MVS - nový metodický pokyn, služba Ptejte se knihovny - změny a novinky a ceníky služeb knihoven ve vztahu k platné legislativě. Listopadové jednání (místo a termín budou upřesněny) se pak bude věnovat marketingu a propagaci služeb knihovny.

Sekce pro regionální funkce (Mgr. Blanka Konvalinková) pořádá 28. 5. 2015 zasedání v Praze za účasti krajských metodiků a některých ředitelů KK a zástupců Knihovnického institutu NK v Praze. Ve dnech 20. - 21. 10. se pak v Pardubicích koná dvoudenní seminář k regionálním funkcím za účasti ředitelů knihoven, metodiků a dalších zájemců z

celé republiky, předpokládá se cca 150 účastníků. Akci společně organizují SDRUK a Knihovnický institut NK ve spolupráci s Krajskou knihovnou v Pardubicích.

Sekce pro informační technologie (prof. Tomáš Kubíček) pořádá digitalizační seminář ve dnech 25. – 26. 3. Dále je v řešení Národní virtuální fonotéka, kterou buduje MZK a ke které se na jaře uskuteční seminář. Dále je v plánu seminář s MZK o zapojení knihoven a jejich zdrojů do CPK.

Sekce pro informační vzdělávání uživatelů (Bc. Radomíra Kodetová) připravila ve dnech 24. – 25. 2. setkání sekce odložené z prosince 2014. Celostátní seminář sekce by se měl konat v červnu 2015 ve Zlíně a bude tvořen workshopy doplněnými 2-3 odbornými přednáškami. Do konce roku 2015 by mělo dojít ke zveřejnění materiálů ve finální podobě a propagaci jejich využití. Další setkání sekce se uskuteční na konci roku 2015, mělo by se zde diskutovat i další náplni a směřování práce.

Studijní cestu pro pracovníky českých knihoven pak opět organizuje Mgr. Blanka Konvalinková; letos do Švýcarska.

Centrální portál knihoven

Velkou akcí, která má pro vývoj českých knihoven zásadní význam, je vývoj centrálního portálu knihoven, který je označován za „superprioritu“ Koncepce rozvoje knihoven na léta 2011-2015. Ještě v loňském roce se počítalo, že SDRUK se stane centrálním veřejným zadavatelem soutěže na dodávku služeb v hodnotě desítek milionů korun. Zúčastněné knihovny se nakonec rozhodly na jednání Rady CPK takovou soutěž nevypisovat a zvolit strategii postupného budování portálu vlastními silami knihoven. Této nelehké roli se ujalo několik knihoven; klíčová je role Knihovny AV ČR a Moravské zemské knihovny. I tak ale zůstává SDRUK jedním z klíčových hráčů. Počítá se například, že SDRUK bude smluvním partnerem při uzavírání některých smluvních vztahů a bude v této situaci reprezentovat české knihovny jako transparentní, odbornou veřejností snadno kontrolovatelný partner.

Situace v NK ČR

V těchto dnech odborná knihovnická veřejnost vstřebává odchod již čtvrtého ředitele NK ČR od roku 2004. Průměrná délka funkčního období tak v poslední dekádě klesla pod tři roky. To v situaci, kdy NK ČR má být lídrem tolik potřebných procesů, ve kterých se hraje – zcela bez nadsázky – o budoucnost a v řadě případů i o bytí a nebytí českých knihoven. Tuto situaci považujeme za alarmující a domníváme se, že je naléhavě třeba personální situaci na tomto klíčovém postu dlouhodobě stabilizovat, obsadit jej odborníkem, který zvládne národní knihovnu konsolidovat a provést ji i další knihovny náročnými transformačními procesy. Vzhledem k tomu, že NK ČR je členem SDRUK, považujeme za vhodné tento názor vyslovit i veřejně a rovněž jej tlumočit zřizovateli NK, tedy MK ČR.

Vnitřní dění SDRUK

Vzhledem ke změně ve vedení SDRUK, která nastane již za týden, je nejbližším úkolem orgánů SDRUK zvládnout všechny úkony s touto změnou související. Dojde k přesunutí sídla SDRUK z Ostravy do Prahy, bude třeba vyřešit celou řadu formálních úkonů.

Přesto je ale žádoucí zabývat se i dalšími otázkami. Tou kardinální je otázka členské základny. Má SDRUK nadále zůstat organizací jen pro vědecké, studijní a akademické knihovny? Nenastala doba na rozšíření členské základny i o knihovny jiného typu, tedy zejména o velké a střední knihovny veřejné? Pozorujeme, že problematika, kterou se SDRUK převážně zabývá, je společná i jim. Zjevné je to třeba na účasti nečlenských knihoven v práci odborných sekcí SDRUK. Zdá se tedy výhodné přizvat je ke spoluúčasti na řešení společných problémů, k formulování závěrů, přijetí rozhodnutí a získat i

podporu k vlastní realizaci. Rada SDRUK tedy na příští valné hromadě předloží konkrétní návrhy v tomto směru.

Shrnutí: SDRUK musí být v nastávajících letech lídrem pozitivních změn v českém knihovnictví.